

Geschilderd van Eijsden tot de Mookerhei

Het Klumme van de jaren '30

De expositie *Geschilderd van Eijsden tot de Mookerhei* loopt nog tot en met 12 januari 2014.

De tentoonstelling in het Limburgs Museum in Venlo, georganiseerd in het kader van het 150-jarig bestaan van het LGOG, omvat Limburgse dorps- en stadsgezichten uit de 19de en 20ste eeuw.

Op een mooie dag in de zomer van 1936 wandelt Cor Noltee (1903-1967) door Klimmen. Hij is gecharmeerd van het dorp. Rond het middaguur klapt hij zijn ezel uit aan de voormalige Rijksweg van Heerlen naar Maastricht en slaat aan het schilderen. Het uiteindelijk resultaat, *Dorpsgezicht Klimmen*, is na al die jaren nog steeds een meesterwerkje.

Voor Jean Haemers (1937) heeft het schilderij een bijzondere betekenis. Hij werd geboren in de boerderij rechts. „Het was in mijn jeugd een carréboerderij. Mijn vader, die timmerman was, heeft het pand begin jaren '30 gekocht. Aan de zijgevel hing een emailen reclamebord van de verzekeringsmaatschappij RVS. Mijn ouders kregen daarvoor ieder jaar als vergoeding een rijksdaalder.”

De boerderij werd om de zoveel jaar witgekalkt, meestal vlak voor de kermis. Voor de zwarte 'spatrand' die rondom liep, werd teer gebruikt. Haemers: „Het huis is gebouwd van Kunradersteen en ziet er aan de straatzijde nog min of meer hetzelfde uit. Het raam op de begane grond naast de groene poort was van de *gooj kamer*, daar kwamen we alleen op zondag. De ramen boven waren van slaapkamers.”

Dorpsgezicht Klimmen, in 1936 geschilderd door Cor Noltee (1903-1967).

foto Limburgs Museum

Klimmen was in de jeugd van Haemers een heel gezellig en hecht dorp. Aan de toentertijd nog niet geasfalteerd Rijksweg (nu Klimmenderstraat) lagen verschillende cafés. „Je had bakkers, slaggers en kruideniers in Klimmen. Maar ook de wagenmakerij van de familie Moonen. Het maken van een groot houten rad voor een boerenkar was echt vakmanschap.”

De toren van de middeleeuwse Sint-Remigiuskerk is het belangrijkste

verticale accent op het schilderij. Links steekt nog een hoge paal boven de huizen uit, welke functie die precies had is niet duidelijk. Misschien was het een telegraafpaal. Vlakbij was vroeger een waterpoel, waar het vee gedrenkt werd.

Hub Lipsch (1935) mogen we met recht het fotografisch geheugen van Klimmen noemen. Hij heeft een grote collectie historische foto's opgebouwd, en is regelmatig zelf met de camera in het dorp aan

de slag. Roep een plek in Klimmen en hij reikt het historisch beeldmateriaal aan.

Bij het schilderij van Cor Noltee hoort iets bijzonders. „Er is in de jaren '30 door een Duitse uitgever, *Verlag Jakob Krapohl* uit Mönchengladbach, een prentbriefkaart uitgebracht van ongeveer dezelfde plek in Klimmen. De titel is *Dorpsrust*. Links op die kaart zie je een kunstschilder aan het werk. Een man met een hoed. Op zijn ezel heeft hij een schilderij staan.

Wie weet, misschien is dat wel Cor Noltee.”

Het zou mooi zijn, maar Noltee was slanker en droeg geen bril. Bovendien is het schilderij op de ezel kleiner dan het *Dorpsgezicht Klimmen* dat deel uitmaakt van de tentoonstelling *Geschilderd van Eijsden tot de Mookerhei*.

De kunstenaar van de prentbriefkaart zou ook de lokale amateurschilder Jos Frederiks kunnen zijn. Hij was meubelmaker, woonde aan het Vrijthof Op Klumme, en heeft daar veel dorpsgezichten geschilderd.

Op een ereplaats in het huis van zijn petekind Jo Senden (1953) hangt een werk dat qua locatie bijna identiek is aan dat van Cor Noltee. „Mijn oom heeft het in 1934 geschilderd. Het dorpje van toen is heel anders dan het Klimmen van nu. Er is veel nieuwbouw verrezen. Als ik het schilderij van mijn *petenonk* zie, geniet ik altijd een beetje. Het is me echt dierbaar.”

De succesvolle kunstenaar Cor Noltee verhuist in 1933 met zijn vrouw en drie kleine kinderen van het drukke Den Haag naar het landelijke Mierlo in Brabant, waar hij korte tijd zal wonen.

Financieel gaat het hem in deze periode voor de wind. Vooral zijn stoere Rotterdamse havengezichten doen het goed bij een breed publiek.

In Brabant maakt hij kennis met de schilderende huisarts Hendrik Wiegersma uit Deurne en diens kennis. De nieuwe omgeving en zijn nieuwe schildervrienden zorgen voor een verandering in het werk van Noltee. De verf wordt zwaarder en ruiger op het doek gezet, waardoor zijn werk meer zeggingskracht krijgt. Bij grotere vlakken strijkt hij de verf uit met een paletmes.

Zijn schilderijen uit die periode lijken alle ingetogenheid van zich afgeschud te hebben. *Dorpsgezicht Klimmen* is daar een treffend voorbeeld van.

SEF DERKX